

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/385/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114213554
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114213554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa Československá obchodná banka, a.s. so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140, právne zastúpeného Malata, Pružinský, Hegedűš & Partners s.r.o., so sídlom Prievozská 4/B, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti odporcovi C. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX A. A., t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníčkou Tatianou Šimovou, zamestnankyňou Okresného súdu Banská Bystrica, o zaplatenie 380,01 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 12C 50/2014-81 zo dňa 19. 02. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, p o t v r d z u j e .

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 224,09 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 30 € od 07. 06. 2014 do zaplatenia titulom plnenia zo zmluvy o bežnom účte uzavretej účastníkmi konania dňa 14. 02. 2011 a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd konštatoval že návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 224,09 € považoval za dôvodný, keď výšku uvedenej pohľadávky nerozporoval ani odporca. Z uvedenej čiastky predstavuje debetný (záporný) zostatok na bežnom účte odporcu 194,09 € a pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o poskytnutí povoleného prečerpania predstavuje sumu 30 €. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu ním zisteným, podľa ktorého navrhovateľ uzatvoril s odporcom dňa 14. 02. 2011 Zmluvu o bežnom účte a balíku produktov a služieb ČSOB Pohoda, na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal zriadiť a viesť pre odporcu bežný účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX a odporca sa zaviazal čerpať finančné prostriedky a vystavovať platobné príkazy len do výšky voľných finančných prostriedkov na účte. Na základe žiadosti odporcu vystavil navrhovateľ dňa 15. 02. 2011 odporcovi Oznámenie o poskytnutí povoleného prečerpania k žiadosti reg. č. 004088916R, ktorým došlo k uzatvoreniu Zmluvy o povolenom prečerpaní v zmysle bodu čl. I ods. 2 Obchodných podmienok pre povolené prečerpanie bežného účtu, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi peňažné prostriedky formou povoleného prečerpania na jeho bežnom účte do výšky úverového limitu 30 €, ktorý bol povinný kedykoľvek na požiadanie navrhovateľa splatiť. Navrhovateľ oznámil odporcovi listom zo dňa 01. 10. 2012 zosplatenie celého záväzku z povoleného prečerpania na bežnom účte vo výške

224,69 € ku dňu 30. 09. 2012 a vyzval ho na zaplataenie dlžnej sumy vo výške 224,69 € najneskôr do dňa 12. 10. 2012.

Na základe takto zisteného skutkového stavu mal okresný súd za preukázané, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom dňa 14. 02. 2011 spotrebiteľskú zmluvu o bežnom účte a dňa 15. 02. 2011 spotrebiteľskú zmluvu o povolenom prečerpaní k bežnému účtu podľa Obchodného zákonníka v spojení s Občianskym zákonníkom. Odporcovi ako fyzickej osobe nepodnikateľovi boli dočasne poskytnuté peňažné prostriedky vo forme povoleného prečerpania na bežnom bankovom účte vedenom navrhovateľom, ktorý poskytuje úvery v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Poskytnutý úverový rámec na bežnom účte bol odporcovi poskytnutý vo výške 30 €. Keďže odporca nezabezpečil na svojom bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov poskytujúcich pre úhradu mesačných splátok úrokov vrátane úrokov z omeškania, vyhlásil navrhovateľ listom zo dňa 01. 10. 2012 v súlade s článkom VII Obchodných podmienok pre povolené prečerpanie bežného účtu všetky pohľadávky z poskytnutého povoleného prečerpania a z vedenia bankového účtu pre odporcu za splatné ku dňu 30. 09. 2012. Uvedený úkon navrhovateľa okresný súd právne posúdil ako odstúpenie od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka. Z tvrdení navrhovateľa ďalej vyplynulo, že ku dňu odstúpenia od zmluvy bola pohľadávka navrhovateľa voči odporcovi vo výške 224,69 €, ktorá mala byť uhradená najneskôr do dňa 12. 10. 2012. Ku dňu 06. 06. 2014 evidoval navrhovateľ voči odporcovi debetný (záporný) zostatok na bežnom účte vo výške 194,09 € a pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o povolenom prečerpaní vo výške 185,92 €.

Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval návrh navrhovateľa v časti o zaplataenie sumy 224,09 € za dôvodný, uvedenú sumu tvorí debetný zostatok na bežnom účte odporcu (194,09 €) a pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o poskytnutí povoleného prečerpania (30 €). Z dôvodu omeškania odporcu s plnením peňažného dlhu navrhovateľovi vzniklo následne aj právo na zaplataenie úrokov z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka s tým, že výšku úrokovej sadzby ustanovuje § 3 ods. 1 nariadenia Vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „nariadenie“) a to v znení účinnom do 31. 01. 2013, nakoľko zmluvný vzťah vznikol pred týmto dňom. Odporcovi bola preto uložená aj povinnosť zaplatiť z istiny dlžnej sumy, t.j. zo sumy 30 € aj úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne, a to odo dňa 07. 06. 2014 v zmysle návrhu navrhovateľa až do zaplataenia, keďže omeškanie s plnením dlhu doposiaľ trvá.

Vo zvyšku okresný súd návrh navrhovateľa zamietol, nakoľko jeho návrh, v časti v ktorej navrhovateľ uplatňoval voči odporcovi zaplataenie sumy 115 € ako poplatok vyčíslený ku dňu 06. 06. 2014, nepovažoval za dôvodný. V tejto časti navrhovateľ nijakým spôsobom podľa okresného súdu netvrdil, ale ani nepreukázal dôvod vzniku a výšku požadovaného nároku. Zdôraznil, že súd je v sporovom konaní viazaný skutkovými tvrdeniami navrhovateľa a nie je povinný z listín pripojených k návrhu zisťovať skutkové tvrdenia a nahrádzať tak povinnosť tvrdenia navrhovateľa. V podaní označenom ako špecifikácia nároku doručenom súdu dňa 12. 02. 2015 uviedol, že sa malo jednať o 1x upomienku, a 3x výzvu spoplatnenú podľa Sadzobníka poplatkov, pričom ale priložil iba jednu výzvu. K uvedeným úkonom navrhovateľa súd uviedol, že sa jedná o jednostranné úkony navrhovateľa, za ktoré uplatňovaná odplata je neprimerane vysoká a preto tento nárok navrhovateľovi nepriznal.

Následne okresný súd nepovažoval za dôvodný ani návrh navrhovateľa v časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplataenia zmluvného úroku a to vo výške 25 % ročne zo sumy 194,09 € (nepovoleného debetného zostatku na bežnom účte) od 07. 06. 2014 do zaplataenia, vo výške 18,90 % ročne zo sumy 30 € (istina poskytnutého povoleného prečerpania) od 07. 06. 2014 do zaplataenia a vyčísleného úroku vo výške 14,31 eur k 06. 06. 2014, teda od odstúpenia od zmluvy o bežnom účte a povolenom prečerpaní do jeho zaplataenia. V tejto súvislosti okresný súd uviedol, že istina je suma poskytnutých finančných prostriedkov veriteľom vo forme úveru (podľa § 503 ods. 1, veta prvá Obchodného zákonníka) a zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité finančné prostriedky, t.j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Navrhovateľ ako veriteľ preto nemohol oprávnene žiadať od odporcu ako dlžníka zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Po vyhlásení celého úveru za splatný dňa 30. 09. 2012 sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí, navrhovateľovi prislúchajú len úroky z omeškania. Uvedený záver podľa okresného súdu vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatou za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. Po vyhlásení splatnosti požaduje peňažné prostriedky veriteľ vrátiť v poskytnutej výške, teda nie je oprávnený požadovať od odporcu aj zmluvne dohodnuté úroky.

Poukázal tak na ust. § 506 Obchodného zákonníka s tým, že na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov resp. jej uvedenie vo všeobecných obchodných podmienkach, nakoľko takáto podmienka - zmluvné dojednanie je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

Ďalej okresný súd zamietol návrh navrhovateľa aj v časti, v ktorej si tento uplatnil od odporcu úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy prevyšujúcej 30 € od 07. 06. 2014 do zaplatenia, nakoľko v tejto časti si uplatňuje úrok z omeškania z úroku za poskytnutie povoleného prečerpania k bežnému účtu a v časti uplatňovaného úroku z omeškania vyčísleného vo výške 26,61 € ku dňu 06. 06. 2014. Zdôraznil, že úroky, aj úroky z omeškania sú v zmysle Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, preto právo požadovať od odporcu príslušenstvo z príslušenstva, teda úroky z omeškania zo zmluvných úrokov Občiansky ani Obchodný zákonník nepripúšťa. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov nakoľko táto je pre obchádzanie zákona absolútne neplatná.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 OSP..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1, veta prvá OSP) odvolanie navrhovateľ. Zdôraznil, že sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. Je však na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Má za to, že v danom prípade ide o skutočnosť nevyhnutnú pre rozhodnutie vo veci a ak súd mal pochybnosť o neexistencii upomienok a výziev, mal doplniť dokazovanie v tomto smere a nie vec zamietnuť v tejto časti. Týmto konaním odobral okresný súd navrhovateľovi právo na spravodlivý proces, hoci jeho nárok bol odôvodnený.

Ďalšou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že v danom prípade sa vzťah zo zmluvy o úvere bez ohľadu na povahu účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom ako tzv. absolútny obchod. Okresný súd tak nedôvodne v rozsudku konštatoval, že v prejednanom prípade ide o spotrebiteľský vzťah a normy obchodného práva sú použiteľné len vtedy, hoci ide o absolútny obchod, ak neodporujú úprave spotrebiteľských vzťahov podľa Občianskeho zákonníka a vykonávacích predpisov. Obchodný zákonník však definuje zmluvu o úvere ako zmluvu kde sa veriteľ zaväzuje na požiadanie dlžníka poskytnúť v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Úroky poskytnuté z úveru je možné chápať ako cenu, za ktorú sú finančné prostriedky požičané. Úroky preto nemožno posudzovať ako sankciu za porušenie povinnosti, ale stávajú sa súčasťou peňažného záväzku dlžníka. V prípade omeškania s ich platením má teda navrhovateľ právo aj na úrok z omeškania. Nesúhlasil preto s tvrdením súdu, že nie je možné si uplatňovať súbežne nárok na úrok a úrok z omeškania. Namietal tiež, že nakoľko odporca reálne nevrátil peňažné prostriedky, mal oprávnenie v súlade so zákonom uplatniť si aj úrok a súd nemôže jednostranne uprednostňovať len jedného účastníka konania a poskytovať ochranu len jemu.

Namietal taktiež, že okamih zosplatnenia úveru nemá za následok zánik nároku veriteľa na poskytnuté peňažné prostriedky ani nároku na úroky. Veriteľ totiž nemá záujem na na požičiavaní peňažných prostriedkov bez primeranej protihodnoty. Pre finančné inštitúcie to znamená ušlý zisk, nakoľko požičané prostriedky by mohli zhodnotiť inde, prípadne si tieto prostriedky požičiavajú od iných finančných inštitúcií a v rámci tejto pôžičky im platia odplatu. V prípade, ak by zosplatnenie úroku spôsobovalo zánik nároku na úrok mohlo by sa tento zánik brať ako sankcia za využitie práva veriteľa zosplatniť úver v prípadoch nedodržania platobnej disciplíny. Sankciou pre navrhovateľa (veriteľa) by teda bola strata odplaty za požičanie finančných prostriedkov, hoci on svoju povinnosť voči dlžníkovi neporušil. Preto nárok navrhovateľa v časti úrokov po predčasnej splatnosti úveru považuje za dôvodný a v súlade s právnymi predpismi. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľ zamietol, ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil v celom rozsahu. V nenapadnutom výroku, teda vo výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi

sumu 224,09 € s prísl. a ktorým bolo navrhovateľovi v tomto rozsahu vyhovieť ostat rozsudok okresného súdu v tejto časti v zmysle § 206 ods. 2 OSP nedotknutý.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zamietajúcu časť rozhodnutia. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je v celom rozsahu vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP) a na podporu správnosti rozhodnutia okresného súdu uvádza nasledovné:

Námietka navrhovateľa, že okresný súd „odobral navrhovateľovi právo na spravodlivý súdny proces“ a to tým spôsobom, že mal doplniť dokazovanie, ak mal pochybnosti o neexistencii upomienok a výziev, na základe ktorých si navrhovateľ uplatňoval svoj nárok, neobstoí. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť už od začiatku konania, teda v návrhu, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania a pod.. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení odporcu. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nespĺnil, alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom rozumieme zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V tejto súvislosti preto odvolací súd poznamenáva, že bolo povinnosťou navrhovateľa, ktorý sa domáhal uplatnenia svojho nároku predložiť listinné dôkazy, z ktorých svoj nárok odvodzoval. Bolo jeho povinnosťou označiť dôkazy, ktoré sa vzťahovali na jeho tvrdenia týkajúce sa uplatnenia nároku spočívajúceho v zaplatení za upomienky a výzvy zasielané odporcovi, pričom navrhovateľ bol o svojej povinnosti, a to dôkaznej povinnosti okresným súdom poučený v zmysle ust. § 120 ods. 4 OSP. Podľa tohto ustanovenia bol poučený, že všetky dôkazy a skutočnosti musí predložiť, alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, pretože skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a OSP. Uvedené poučenie bolo právnomu zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 12. 08. 2014 (viď doručka z č.k. 33 spisu). Okresný súd preto správne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že je v sporovom konaní viazaný skutkovými tvrdeniami navrhovateľa, a nie je povinný z listín pripojených k návrhu zisťovať skutkové tvrdenia a nahrádzať tak povinnosť tvrdenia navrhovateľa. V podaní označenom ako špecifikácia nároku doručenom súdu dňa 12. 02. 2015 síce navrhovateľ uviedol, že si uplatňuje poplatok vo výške 115 €, keď malo ísť o 1 krát upomienku a 3 krát výzvu spoplatnenú podľa Sadzobníka poplatkov, avšak priložil iba jednu výzvu.

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb. %2523120'&ucin-k-dni='30.12.9999'>,>
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd konštatuje, že o takéto dôvody v zmysle § 205a OSP v prejednávacom prípade nešlo, preto zo strany okresného súdu nedošlo k postupu, ktorým by bola odňatá možnosť konať účastníkovi konania pred súdom resp. jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Ani tvrdenie navrhovateľa spočívajúce v tom, že v prípade zmluvy o úvere ide o absolútny obchod, a z toho vyplývajúce obligatórne pôsobenie Obchodného zákonníka, neobstoí. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vecne správne ustálil, že v prejednávacom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, pretože spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 05. 2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom, alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Navrhovateľ však v žiadnom prípade pred prvostupňovým, ale ani odvolacím súdom nespochybnil postavenia odporcu ako spotrebiteľa. Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejmy vlastný ekonomický záujem navrhovateľa. Na poplatok spojený s výzvou, alebo upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky nemá navrhovateľ nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru). Podľa odvolacieho súdu je v účtovaní takýchto poplatkov navyše citeľná snaha navrhovateľa o minimalizovanie nevyhnutnosti vlastných pohľadávok a navyšovanie konečného finančného zaťaženia spotrebiteľa neplniaceho si svoje záväzky a to v rozpore s účelom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej najmä v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky) predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie navrhovateľa spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné plnenie, ale naopak tieto sú poskytované vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Navyše uvedené poplatky považoval odvolací súd za nedôvodné, nakoľko tieto s ohľadom na ich výšku v podstate predstavujú viacnásobné skryté a nezanedbateľné peňažné sankcie za porušenie jednej a tej istej dohodnutej povinnosti zo strany odporcu, spočívajúcej v riadnom a tým aj včasnom splácaní úveru. To však zmyslom poplatkov za upomienky byť nemá. Výška každého z poplatkov za upomienky evidentne výrazne prevyšuje možné administratívne, poprípade iné náklady navrhovateľa súvisiace s jeho činnosťou súvisiacou s vyhotovovaním a zasielaním upomienok, prípadne výziev, ktorých zasielanie navrhovateľ navyše nepreukázal.

Ak okresný súd následne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí (zmluvných úrokov) sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, ide o rozhodnutie vecne správne. Aj zo znenia § 506 Obchodného zákonníka vyplýva, že po tzv. zosplatnení úveru má veriteľ právo požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi a ďalšie nároky neuvádza. Na uvedenom nič nemení ani dohoda účastníkov, teda zmluvné dojednanie, ktoré v takomto prípade obchádza zákon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka v dôsledku čoho je absolútne neplatné. Navyše odvolací súd poznamenáva, že suspenzívny účinok odvolania, ktoré podal iba navrhovateľ neumožňuje preskúmať vyhovujúci výrok.

Ak sa navrhovateľ dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, odvolací súd poznamenáva, že tento stav netrvá, je zrejme, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne zosplatnením úveru zo strany veriteľa, teda navrhovateľa. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné rovnako uviesť, že k predčasnemu zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa a teda bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou obsahu záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia prvostupňového súdu objasniť aj inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorázové okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorázového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach, teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Keďže jednorázovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradné sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Ak teda existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel jej kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia. Ak by sa navrhovateľ odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky ani testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia, subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

Aj odvolací súd preto poznamenáva, že dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednával s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Niet ani kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Odvolací súd sa preto tiež stotožňuje s prvostupňovým súdom o neplatnosti takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, ale aj pre rozpor s ust. § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3a nariadenia.

Ak odvolateľ poukazuje na to, že úroky sú cenou a že ich nemožno zamieňať za úroky z omeškania, s týmto sa odvolací súd stotožňuje a práve preto im súd priznal ich skutočný význam. Cenu (odplatu) za úver, má navrhovateľ právoplatne priznanú a mohol si ju už začať vymáhať. Argumentácia o užívaní peňažných prostriedkov zo strany odporcu, patrí medzi časté argumenty zástancov úrokov popri úrokoch z omeškania a opomína sa nelichotivý stav spôsobený úverovaním bez odbornej starostlivosti s podceňovaním bonity spotrebiteľa. Ani ustanovenie § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. nemá zmienku o úrokoch po splatnosti úveru. Úroky popri úrokoch z omeškania navyšujú zákonný limit a preto sú v rozpore s § 517 ods. 2 OZ. Aj Najvyšší súd SR, ale aj Najvyšší súd ČR uzavreli, že nie každá dohoda o úrokoch pri úvere je akceptovateľná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 1 MCdo 1/09, rozsudok Najvyššieho súdu ČR 21 Cdo 1484/2004). Ak teda navrhovateľ tvrdil, že zákon (Obchodný zákonník) mu priznáva bez ďalšieho právo úročiť zákonné príslušenstvo pohľadávky, teda požadovať úroky z omeškania zo zmluvných úrokov, je jeho právny názor vecne nesprávny. Úroky z omeškania a poplatok v zmysle ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka je príslušenstvom pohľadávky. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. S plnením hlavného záväzku, alebo iným zo spôsobov jeho zániku, zaniká teda končí i akcesorický záväzok úrokový; pretrváva len povinnosť uhradiť už „dospelé úroky“. Tým, že včas nesplatiť úroky z istiny sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva nie však do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) veriteľ nemá pretože ani Občiansky, ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný, ani Občiansky zákonník nezakotvuje majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (porovnaj uvedené aj s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR Rc 5/2006 (sp. zn. 35 Odo 101/2002), v súčasnosti viď uznesenie Najvyššieho

súdu ČR sp. zn. 93 ICm 2624/2011 z 29 ICdo 31/2012), rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2041/2008).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania ako výroku súvisiaceho. Okresný súd dôvodne rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 OSP ak úspech navrhovateľa predstavoval 59%, úspech odporcu 41%, v dôsledku čoho navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania vo výške 18% z celkových uplatnených trov konania, ktoré si navrhovateľ uplatnil riadne a včas. Rozhodnutie o náhrade trov konania odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 OSP a na dôvody v ňom uvedené odkazuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP, teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Odporca mal v odvolacom konaní v celom rozsahu úspech. Vznikol mu preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu však odvolací súd nepriznal, nakoľko odporca si náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 1 veta prvá OSP neuplatnil a tieto mu zo spisu nevyplývajú.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.